

[Helge Larsen.]

problem end som et stort, principielt strids-spørgsmål.

Efter denne redegørelse for det, der synes mig at være det fundamentale bag drøftelsen af skolens opbygning, skal jeg gå over til de foreliggende lovforslag, og jeg må indskyde den bemærkning, at jeg her ikke taler på alle mine gruppemedlemmers vegne, idet et par medlemmer på visse punkter har afvigende opfattelse, som de senere under forhandlingen vil redegøre for.

Det forekommer mig, at den højtærede undervisningsminister med de fremsatte lovforslag til ændring af skolens opbygning har givet et sagligt og velmotiveret oplæg til den forhandling, der skal føres her i dag og i den følgende tid i det udvalg, der formentlig nedsættes. Med baggrund i de resultater, som venstre, socialdemokratiet og det radikale venstre i foråret nåede frem til, er der givet et godt arbejdsgrundlag.

Der foreslås gennemført en ensartet opbygning af skolen hele landet over. Den ulighed i muligheder, som den landsbyordnede skole og den købstadordnede skole hidtil har budt sine elever, forsvinder dermed.

Modstandere af en strukturændring i købstadskolen har hævdet, at den bestående ulighed vil kunne fjernes ved den eksamensoverbygning, som der for landsbyskolen er åbnet adgang til med anordningen af 19. januar 1956. Det er imidlertid ikke rigtigt. Eksamensoverbygning med kursuspræget præliminæreksamen giver hårdere vilkår end den foreslåede realafdeling.

For den købstadordnede skole betyder strukturændringen, at eksamensmellemskolen og den eksamensfri mellemskole forsvinder, og dermed forsvinder også optagelsesprøven til mellemskolen. Dette sidste vil der næppe være megen sorg over. Populær har mellemskoleprøven aldrig været, og det er vist meget tvivlsomt, om det overhovedet er muligt på et retfærdigt grundlag at dele børnene i 11 års alderen i to så kategorisk adskilte grupper, som det forudsættes ved mellemskoleprøven. Den sænkning af kravene ved optagelse i mellemskolen, som vitterligt har fundet sted gennem en lang årrække, er vel netop et bevis for, at delingen er uhyre vanskelig, om ikke umulig, og al tvivl er derfor kommet delinkventerne,

børnene, til gode, hvad ingen skal lastes for.

Men eksamensmellemskolen har jo da været en god skole, siger man så. Det er rigtigt, og det er i særlig grad rigtigt, hvis man vurderer den ud fra det synspunkt, at barneskolen først og fremmest skal tænke på de elever, der er bogligt begavede, hvilket ingenlunde er ensbetydende med, at de også senere hen vil nå videst.

Eksamensmellemskolens varme fortalere skylder imidlertid at vise os, hvorledes de med bevarelse af eksamensmellemskolen vil reformere den eksamensfri mellemskole, som alle i dag erkender ikke svarer til, hvad man havde tænkt sig med den. Jeg har ikke set konstruktive planer i den retning. Derimod har jeg set, at når Københavns skoleborgmester, det ærede medlem hr. Weikop, skal gennemføre besparelser, tænker han først og fremmest på at sætte klassekvotienten i 1. frie mellem i vejret fra 27,1 til 29. Det tjener ikke til at overbevise om, at man fra det ærede medlems partis side virkelig har planer for en reformering af den eksamensfri mellemskole.

Jeg er overbevist om, at man ikke løser denne skoleforms problemer uden at gå til en gennemgribende ændring af hele barneskolen, også i den del af skolen, der er købstadordnet, og dér forekommer det mig at den hovedskoleform, som er foreslået af ministeren, peger mod den rette løsning. Der ligger utvivlsomt en opdragelsesmæssig værdi i, at børnene i den undervisningspligtige alder går i den samme skoleform. Skolen danner i sig selv et lille samfund, og der ligger en for børnene umærkelig opdragelse til demokrati og samfundsborgere i dette, at alle børn fra samme skoledistrikt er fælles om dette lille samfund.

Man indvender mod dette, at ikke alle børn har samme evner, og det er ubestridelig rigtigt, men forskellen i evner består jo også efter skolegangens afslutning, og så skal børnene alle være medlemmer af samme større samfund og gerne respektere hinanden trods forskelle i evner og anlæg. Mon det er nogen dårlig forskole til disse vilkår, at de allerede i skolen har lært dem at kende i det små?

Når jeg siger dette, ligger der heri også, at hovedskolen selvfølgelig må tage hensyn